

**Přírůstky savců ve sbírkách Muzea Beskyd Frýdek-Místek (Česká republika)
za období 1997–2017**

**The accessions of the mammals in the collection of the Beskydy Mts Museum
in Frýdek-Místek (Czech Republic) during years 1997–2017**

Kateřina JANOVÁ

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, CZ-738 01 Frýdek-Místek
e-mail: katerina.janova@muzeumbeskyd.com

Keywords: Mammalia, collection, faunistics, preparation, catalogue, Beskydy Mts Museum in Frýdek-Místek

Abstract. This paper presents the accessions of the mammals in the vertebratological collection of the Beskydy Mts Museum in Frýdek-Místek. Specimens were collected mainly from Frýdek-Místek district, but also in other parts of the Czech Republic during years 1997–2017. These accessions are represented by 160 specimens of 49 species and forms. Besides rather common species, the collection includes also several rare ones.

ÚVOD

Jednou z hlavních činností muzeí je získávání a shromažďování sbírek (ČESKO 2000), důležité je však také jejich zviditelňování a zpřístupňování prostřednictvím katalogů sbírek, které mají význam zejména pro badatele, muzejní zoology, studenty, vlastivědné pracovníky, pracovníky odborných institucí apod. (HANÁK 1999; ROHÁČOVÁ & ŽIDKOVÁ 2005).

Muzejní sbírky jsou důležité pro dokumentaci současnosti a změn v přírodě (HÁJKOVÁ 1988) stejně jako pro ochranu biodiverzity (UHLÍŘOVÁ 2000). Exmpláře volně žijících obratlovců uložené v muzejních sbírkách jsou nejen dokladovým materiálem jejich výskytu na daném území, uplatnily se již také např. při monitoringu výskytu těžkých kovů v životním prostředí (PETŘÍK 1992), v současnosti slouží rovněž jako zdroj DNA materiálu pro nejrůznější výzkumy (UHLÍŘOVÁ 2000). Neméně významné je využití sbírkových exponátů při vzdělávacích aktivitách (zejm. výstavy a expozice).

Sbírka obratlovců v Muzeu Beskyd Frýdek-Místek byla založena koncem 60. let minulého století, a kromě savců zahrnuje rovněž ryby, obojživelníky, plazy a ptáky. První přírůstek ze třídy savci byl do sbírky zapsán v roce 1967. Největší zásluhu na rozvoji této sbírky měl její zakladatel a tvůrce koncepce F. Petřík, který ji spravoval až do roku 1995 (HANÁK & DŽUBERA 1998; ANONYMUS 2015). O počátcích této sbírkotvorné činnosti pojednává PETŘÍK (1971ab, 1972, 1976). V malé míře se na budování sbírky podílely rovněž B. Mikátová-Bakalíková (1983–1985) a V. Škorpíková-Mališová (1987–1991) (MUZEUM BESKYD). Během posledních 20 let, o kterých pojednává tento článek, sbírku rozšiřovali její správci – P. Džubera (1997–2002), M. Roháčová (2003–2011), K. Janová (2011–2017), na sběru se podíleli i další kolegové z přírodovědného oddělení, zejm. M. Bílková (M. Roháčová, VI.2017, in verb.). Přírůstky savců byly v největší míře získávány sběrem a nákupem.

Sběrnou oblastí Muzea Beskyd Frýdek-Místek byly a jsou především Beskydy a Podbeskydí (ROHÁČOVÁ 1992), sběr a průzkum je zaměřen zejména na území okresu Frýdek-Místek, geomorfologicky se jedná o Moravskoslezské a Slezské Beskydy, Jablunkovskou brázdu, Jablunkovské mezihoří, Podbeskydskou pahorkatinu, Ostravskou

pánev, Opavskou pahorkatinu a Moravskou bránu (ŽIDKOVÁ 2005; DEMEK & MACKOVČIN 2006). Některé sbírkové předměty však přesahují rámec tohoto území a pocházejí i z jiných oblastí.

Tento článek navazuje na první katalog sbírky savců (Mammalia) Muzea Beskyd Frýdek-Místek (PETŘÍK 1997), který byl vydán právě před 20 lety – v roce 1997. Katalog představil 40 druhů savců v 1146 kusech, přičemž velkou část tvořily balky (kožky) drobných hlodavců a hmyzožravců. V katalogu nebyly zahrnuty exempláře nedostatečně lokalizované či nesprávně determinované.

Tato práce má za cíl podat přehled přírůstků savců do sbírky Muzea Beskyd Frýdek-Místek od vydání předchozího katalogu savců do současnosti.

METODIKA

K sepsání přehledu přírůstků savců včetně nálezových údajů byly využity karty II. stupně sbírkové evidence, přírůstková kniha a sbírková databáze Muzea Beskyd Frýdek-Místek. V článku jsou shrnuty přírůstky od počátku roku 1997 do začátku roku 2017 – stav k 22.II.2017. V seznamu není uvedeno několik málo kusů, které byly určeny pouze do rodu, a stejně jako v práci PETŘÍKA (1997) zde nejsou zahrnuty exempláře z tzv. pomocné evidence. Vědecké názvy taxonů jsou uvedeny dle příslušné literatury (ANDÉRA & GEISLER 2012; případně ZICHA 2017).

Jednotlivé položky u každého druhu jsou řazeny do skupin podle faunistického kvadrátu, ze kterého pocházejí. Nálezové údaje mají následující strukturu a zkratky: místo nálezu (geomorfologický celek, katastrální území (k.ú.), lokalita), datum nálezu (dat.), počet exemplářů (ex.), pohlaví (M – samec, F – samice), stáří (ad. – dospělý jedinec, subad. – subadultní jedinec, juv. – mládě), sbírkové inventární číslo (MB) a v závorce typ sbírkového předmětu (dp – dermoplastický preparát, b – balk, cr – lebka, os – kost, k – kožšina, ot – otisk tlapy, p – paroh), jméno sběratele (leg.), jméno determinátora (det.). Uvedeny jsou i exempláře s chybějícími údaji, v textu jsou tyto údaje označeny otazníkem. U jedinců pocházejících z chovu není uvedena lokalita.

Za názvem druhu je uveden případný stupeň jeho ochrany dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.: KO – kriticky ohrožený, SO – silně ohrožený, O – ohrožený (ČESKO 1992) a dle Červeného seznamu České republiky: CR – kriticky ohrožený, EN – ohrožený, VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený, NE – nevyhodnocený, DD – taxon, o němž nejsou dostatečné údaje (PLEŠNÍK et al. 2003).

Další použité zkratky: PP – přírodní památka.

VÝSLEDKY – PŘEHLED ZOOLOGICKÝCH POLOŽEK

HMYZOŽRAVCI (EULIPOTYPHLA)

rejssek obecný *Sorex araneus* Linnaeus, 1758

6276: Ostravská pánev, Horní Datyně, 19.III.1998, 1 ex., MB 3922 (dp), leg. et det. P. Džubera;

6478: Jablunkovská brázda, Jablunkov, Radvanov, 28.IX.2005, 1 ad. ex., MB 4477 (dp, cr), leg. et det. M. Szmaragowska;

rejssek malý *Sorex minutus* Linnaeus, 1766

6477: Moravskoslezské Beskydy, Krásná, PP Obidová, 3.VII.2001, 1 ex., MB 4078 (cr), leg. M. Roháčová, det. P. Džubera;

bělozubka šedá *Crocidura suaveolens* Pallas, 1811

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, 3.VI.2013, 1 ex., MB 4925 (dp), leg. et det. L. Jonák;

krtek obecný *Talpa europaea* Linnaeus, 1758

6276: Ostravská pánev, Horní Datyně, okraj Datyňského lesa, 14.IX.1998, 1 F ad., MB 3963 (dp, cr), leg. et det. P. Džubera; Ostravská pánev, Horní Datyně, Datyňský les,

14.VII.1998, 1 M ad., MB 3971 (dp, cr), leg. et det. P. Džubera; Ostravská pánev, Horní Datyně, Datyňský les, 19.VI.2000, 1 F, MB 4038 (b, cr), leg. et det. P. Džubera; Ostravská pánev, Václavovice, 12.V.2000, 1 M ad., MB 4039 (b, cr), leg. et det. P. Džubera;
6375: Podbeskydská pahorkatina, Metylovice, 30.VI.2005, 1 M ad., MB 4473 (b, cr), leg. J. Bílková, det. M. Bílková;

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, nádvoří frýdeckého zámku, 10.V.2000, 1 F ad., MB 4040 (cr), leg. et det. M. Bílková; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Zámecký park, 30.VI.2005, 1 M ad., MB 4474 (b, cr), leg. D. Skřekucký, det. A. Hájková; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Těšínská, 10.VII.2008, 1 ad. ex., MB 4731 (dp), leg. et det. J. Polášek;

ježek západní *Erinaceus europaeus* Linnaeus, 1758

6276: Ostravská pánev, Horní Datyně, 5.XI.1997, 1 F, MB 3921 (dp, cr), leg. et det. P. Džubera; Podbeskydská pahorkatina, Sedliště, Kouty, 19.IX.1998, 1 ex., MB 3936 (os), leg. et det. P. Džubera;

ježek východní *Erinaceus roumanicus* Barrett-Hamilton, 1900

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Zámecká, 7.VIII.2000, 1 ex., MB 4045 (dp, cr), leg. R. Matěnová, det. P. Džubera;

6478: Jablunkovská brázda, Jablunkov, Radvanov, 1.IV.1998, 1 F ad., MB 3915 (dp, cr), leg. M. Szmaragowská, det. P. Džubera;

LETOUNI (CHIROPTERA)

netopýr vousatý *Myotis mystacinus* (Kuhl, 1819)

6375: Podbeskydská pahorkatina, Zelinkovice, 13.VIII.2000, 1 M, MB 4047 (b, cr), leg. L. Najdek, det. P. Džubera;

netopýr severní *Eptesicus nilssonii* (Keyserling et Blasius, 1839)

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Místek, ul. Ostravská, 26.I.2004, 1 M ad., MB 4437 (dp, cr), leg. D. Klečková, det. M. Gajdošík;

netopýr rezavý *Nyctalus noctula* (Schreber, 1774)

6275: Ostravská pánev, Paskov, ul. Nádražní, 25.VIII.2007, 1 ex., MB 4600 (b, cr), leg. et det. R. Šigut;

netopýr stromový *Nyctalus leisleri* (Kuhl, 1817) – DD

6375: Podbeskydská pahorkatina, Chlebovice, 13.VIII.2000, 1 ex., MB 4049 (b), leg. L. Najdek, det. P. Džubera;

netopýr ušatý *Plecotus auritus* (Linnaeus, 1758)

6478: Jablunkovská brázda, Návsí u Jablunkova, 2.VII.2000, 1 ex., MB 4050 (b, cr), leg. B. Szmaragowský, det. P. Džubera;

HLODAVCI (RODENTIA)

bobr evropský *Castor fiber* Linnaeus, 1758 – SO; VU

7165: Mikulovská vrchovina, Pavlovské vrchy, Dolní Věstonice, 7.VI.2009, 1 ad. ex., MB 4645 (dp), leg. et det. L. Pavlica;

veverka obecná *Sciurus vulgaris* Linnaeus, 1758 – O; NE

6276/6376: Podbeskydská pahorkatina, Sedliště, začátek Frýdeckého lesa, 18.IV.2001, 1 M ad., MB 4140 (b, os), leg. et det. L. Ondračka;

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Zámecká, 13.VI.2000, 1 F ad., MB 4369 (dp), leg. et det. P. Stachura; Podbeskydská pahorkatina, Baška, Hodoňovice, 30.VIII.2002, 1 M ad., MB 4393 (dp, cr), leg. I. Oramová, det. M. Szmaragowska; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Zámecká, 3.XI.2000, 1 M ad., MB 4422 (b), leg. et det. P. Stachura; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Místek, ul. Kvapilova, 21.III.2004, 1 M ad., MB 4488 (dp, cr), leg. P. Kubík, det. M. Bílková; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, Komenského sady, 19.XII.2006, 1 ad. ex., MB 4651 (dp, cr), leg. J. Polášek, det. M. Roháčová;

6476: Podbeskydská pahorkatina, Pstruží, 30.X.2004, 1 M ad., MB 4461 (dp, cr), leg. R. Bílek, det. M. Bílková;

6478: Jablunkovská brázda, Jablunkov, Radvanov, 14.VIII.2005, 1 M ad., MB 4489 (dp, cr), leg. et det. M. Szmaragowska;

?: Moravskoslezské Beskydy, Košariska, dat.?, 1 F ad., MB 4582 (dp, cr), leg. et det. F. Petřík; Podbeskydská pahorkatina, k.ú.?, III–V/2001, 1 F ad., MB 4139 (b, cr), leg. et det. P. Džubera; k.ú.?, dat.?, 1 M ad., MB 4370 (dp), leg.?, det. M. Bílková;

svišť horský *Marmota marmota* (Linnaeus, 1758)

?: Rakousko, Alpy, dat.?, 1 ad. ex., MB 4722 (dp), leg. I. Mrózek, det. K. Janová;

plch velký *Glis glis* (Linnaeus, 1766) – O; DD

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, park Jižní svahy, 23.VIII.2007, 1 juv. ex., MB 4737 (dp), leg. J. Polášek, det. K. Janová; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Těšínská, 12.X.2009, 1 ad. ex., MB 4738 (dp), leg. J. Polášek, det. K. Janová;

6377/6477: Moravskoslezské Beskydy, Košariska, vrch Ostrý, 30. VIII.1999, 1 M ad., MB 4581 (dp, cr), leg. et det. F. Petřík;

6478: Moravskoslezské Beskydy, Košariska, Tominová, JV svahy vrchu Ostrý, 13.IX.1997, 1 M juv., MB 3978 (dp, cr), leg. et det. F. Petřík; Moravskoslezské Beskydy, Košariska, Tominová, JV svahy vrchu Ostrý, 13.IX.1997, MB 3979 (dp, cr), leg. et det. F. Petřík; Moravskoslezské Beskydy, Košariska, vrch Ostrý, 1.IX.1999, 1 M ad., MB 3988 (b, cr), leg. et det. F. Petřík; Moravskoslezské Beskydy, Košariska, Tominová, JV svah vrchu Ostrý, 28.VIII.1999, 1 F ad., MB 3989 (b, cr), leg. et det. F. Petřík;

6575: Moravskoslezské Beskydy, Čeladná, Skurečena, 24.VII.2011, 1 ex., MB 4694 (dp), leg. L. Janová, det. K. Janová;

křeček polní *Cricetus cricetus* (Linnaeus, 1758) – SO

?: Kutnohorská plošina, okolí Kutné Hory, VIII–IX/2001, 1 M ad., MB 4102 (dp), leg. et det. J. Bojko; Kutnohorská plošina, okolí Kutné Hory, VIII–IX 2001, 1 F ad., MB 4103 (dp), leg. et det. J. Bojko;

ondatra pižmová *Ondatra zibethicus* (Linnaeus, 1758)

6375: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Místek, 19.III.2012, 1 ad. ex., MB 4770 (dp), leg. M. Bílková, det. K. Janová;

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, 2011, 1 ex., MB 4930 (dp), leg. et det. L. Jonák;

norník rudý *Clethrionomys glareolus* (Schreber, 1780)

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, 19.V.2015, 1 ex., MB 4929 (dp), leg. et det. L. Jonák;

?: k.ú.?, dat.?, 1 ad. ex., MB 4372 (dp), leg.?, det. M. Bílková;

hraboš polní *Microtus arvalis* (Pallas, 1778)

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, VII/2014, 1 ex., MB 4932 (dp), leg. et det. L. Jonák;

myšice lesní *Apodemus flavicollis* (Melchior, 1834)

6276: Ostravská pánev, Horní Datyně, ul. U Jámy, 31.VII.1998, 1 F ad., MB 4054 (b, cr), leg. L. Džuberová, det. P. Džubera;

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Těšínská, 6.IV.2007, 1 M ad., MB 4613 (dp, cr), leg. J. Polášek, det. M. Szmaragowská; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, 8.IV.2014, 1 ex., MB 4927 (dp), leg. et det. L. Jonák;

myšice temnopásá *Apodemus agrarius* (Pallas, 1771)

6376: Podbeskydská pahorkatina, Metylovice, 25.IV.2001, 1 F ad., MB 4368 (b, cr), leg. M. Bílková, det. M. Szmaragowská; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Těšínská, 16.X.2008, 1 juv. ex., MB 4705 (b), leg. J. Polášek, det. K. Janová; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Těšínská, 1.VIII.2008, 1 ad. ex., MB 4706 (b), leg. J. Polášek, det. K. Janová; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Těšínská, 1.VIII.2008, 1 juv. ex., MB 4707 (b), leg. J. Polášek, det. K. Janová; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Těšínská, 19.V.2007, 1 ex., MB 4709 (b), leg. J. Polášek, det. K. Janová; Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, léto 2011, 1 ex., MB 4928 (dp), leg. et det. L. Jonák;

potkan *Rattus norvegicus* (Berkenhout, 1769)

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Těšínská, 12.X.2005, 1 M juv., MB 4490 (dp, cr), leg. J. Polášek, det. M. Bílková;

6478: Jablunkovská brázda, Jablunkov, Radvanov, 18.V.2003, 1 M ad., MB 4423 (dp), leg. et det. M. Szmaragowská;

myš domácí *Mus musculus* Linnaeus, 1758

6275: Podbeskydská pahorkatina/Ostravská pánev, Paskov, 22.VII.2006, 1 ex., MB 4593 (b, cr), leg. et det. R. Šigut;

6276: Ostravská pánev, Horní Datyně, ul. U Jámy, 18.XI.1998, 1 M ad., MB 4053 (cr), leg. et det. P. Džubera;

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Slezská, 10.X.2015, 1 ex., MB 4926 (dp), leg. et det. L. Jonák;

myšivka horská *Sicista betulina* Pallas, 1779 – SO; VU

6478: Moravskoslezské Beskydy, Košařiska, JV svah vrchu Ostrý, 2.VII.1997, 1 F ad., MB 3947 (dp), leg. L. Petříková, det. F. Petřík;

morče domácí *Cavia aperea* f. *porcellus* Linnaeus, 1758

Z chovu: dat.?, 1 ad. ex., MB 4747 (dp), leg. K. Mašková, det. K. Janová;

ZAJÍCI (LAGOMORPHA)

zajíc polní *Lepus europaeus* Pallas, 1778 – NT

6276: Podbeskydská pahorkatina, Sedliště, Černá zem, 11.IV.2001, 1 M ad., MB 4098 (dp), leg. et det. P. Džubera;

6375: Podbeskydská pahorkatina, Palkovice, 1.VI.2011, 1 juv. ex., MB 4702 (dp), leg. et det. M. Bílková;

6376: Podbeskydská pahorkatina, Kunčičky u Bašky, Hodoňovice, 12.IX.2006, 1 ex., MB 4612 (dp, cr), leg. et det. J. Polášek; Podbeskydská pahorkatina, Metylovice, dat.?, 1 ad. ex., MB 4720 (dp), leg. et det. M. Bílková;

6377: Podbeskydská pahorkatina, Horní Tošanovice, 20.VII.2000, 1 juv., MB 4051 (dp, cr), leg. M. Bílková, det. M. Szmaragowská;

Z chovu: dat.?, 1 juv. ex., MB 4475 (dp, cr), leg.?, det. A. Poloček; dat.?, 1 juv. ex., MB 4476 (dp, cr), leg.?, det. A. Poloček;

králík domácí *Oryctolagus cuniculus* f. *domesticus*

Z chovu: Léto 2013, 1 ad. ex., MB 4765 (dp), leg. P. Adam, det. K. Janová; léto 2013, 1 ad. ex., MB 4766 (dp), leg. P. Adam, det. K. Janová;

ŠELMY (CARNIVORA)

hranostaj *Mustela erminea* Linnaeus, 1758

6376: Podbeskydská pahorkatina, Vyšní Lhoty, Kamenité, 6.XI.2000, 1 M ad., MB 4371 (dp), leg. F. Vrabel, det. P. Džubera; Podbeskydská pahorkatina, Pržno, 27.III.2005, 1 M ad., MB 4467 (dp), leg. et det. M. Bílková;

6478: Jablunkovská brázda, Jablunkov, Radvanov, 17.VII.2000, 1 M ad., MB 4056 (cr), leg. Mruzek, det. M. Szmaragowská; Jablunkovská brázda, Jablunkov, Radvanov, 17.XI.2004, 1 M ad., MB 4449 (dp, cr), leg. et det. M. Szmaragowská;

kolčava *Mustela nivalis* Linnaeus, 1766

6377/6477: Moravskoslezské Beskydy, Košariska, vrch Ostrý, 30.V.2005, 1 M ad., MB 4578 (dp, cr), leg. T. Petřík, det. F. Petřík; Moravskoslezské Beskydy, Košariska, vrch Ostrý, dat.?, 1 M ad., MB 4579 (dp, cr), leg. T. Petřík, det. F. Petřík; Moravskoslezské Beskydy, Košariska, vrch Ostrý, dat.?, 1 M ad., MB 4580 (dp, cr), leg. T. Petřík, det. F. Petřík;

6478/6578: Moravskoslezské Beskydy, Mosty u Jablunkova, Šance, I/2000, 1 M ad., MB 4055 (cr, os), leg. J. Szkandera, det. M. Szmaragowská;

6676: Moravskoslezské Beskydy, Bílá, Bumbálka, 15.VIII.2011, 1 M ad., MB 4717 (dp), leg. J. Stýskala, det. K. Janová;

tchoř tmavý *Mustela putorius* Linnaeus, 1758 – DD

6175: Ostravská pánev, Ostrava-Poruba, 2.IV.2010, 1 ex., MB 4931 (dp), leg. et det. L. Jonák;

6377/6378: Podbeskydská pahorkatina, Oldřichovice, 8.III.1998, 1 M ad., MB 3925 (cr), leg. V. Macek, det. M. Szmaragowská;

6378: Jablunkovská brázda, Hrádek ve Slezsku, 7.XII.1999, 1 F, MB 4021 (cr), leg. Kantor, det. P. Džubera;

?: k.ú.?, dat.?, 1 ex., MB 4753 (dp), leg. K. Mašková, det. K. Janová;

kuna lesní *Martes martes* (Linnaeus, 1758)

6276: Podbeskydská pahorkatina, Lískovec u Frýdku-Místku, dat.?, 1 ad. ex., MB 4721 (dp), leg. et det. I. Mrózek;

6277: Podbeskydská pahorkatina, Český Těšín, Horní Žukov, 3.IV.2006, 1 ex., MB 4562 (cr), leg. Čměl, det. M. Szmaragowská;

6476: Moravskoslezské Beskydy, Malenovice, úpatí vrchu Hradová, dat.?, 1 ad. ex., MB 4764 (dp), leg. et det. P. Dužík;

6478: Jablunkovská brázda, Jablunkov, Radvanov, 20.I.2001, 1 M ad, MB 4075 (cr, os), leg. et det. J. Bojko;

kuna skalní *Martes foina* (Erxleben, 1777)

6276: Podbeskydská pahorkatina, Sedliště, před kostelem, 1.X.2002, 1 F ad., MB 4421 (dp), leg. Cejchoň, det. M. Szmaragowská; Podbeskydská pahorkatina, Sedliště, 2.VI.2009, 1 ad. ex., MB 4691 (dp), leg. P. Pavlík, det. K. Janová;

6375: Podbeskydská pahorkatina, Chlebovice, 13.VIII.2000, 1 ex., MB 4046 (b, os), leg. et det. L. Najdek;

6376: Podbeskydská pahorkatina, Frýdek-Místek, Frýdek, ul. Růžový pahorek, 17.IX.1997, 1 F ad., MB 3914 (dp), leg. H. Tihounová, det. P. Džubera;

6478: Jablunkovská brázda, Jablunkov, Písečná, I/1999, 1 ex., MB 3954 (cr), leg. et det. J. Hamrozi;

?: Moravskoslezské Beskydy, vrch Ostrý, 21.VI.2000, 1 F juv., MB 4066 (cr), leg. J. Bojko, det. M. Szmaragowská; k.ú.?, dat.?, 1 ad. ex., MB 4749 (k), leg. K. Mašková, det. K. Janová; k.ú.?, dat.?, 1 ad. ex., MB 4750 (k), leg. K. Mašková, det. K. Janová; k.ú.?, 14.XII.2004, 1 ex., MB 4463 (dp), leg. et det. M. Szmaragowská; k.ú.?, dat.?, 1 ad. ex., MB 4677 (dp), leg. et det. M. Szmaragowská;

jezevec lesní *Meles meles* (Linnaeus, 1758)

6376: Podbeskydská pahorkatina, Metylovice, pod vrchem Čupek, dat.?, 1 ad. ex., MB 4763 (dp), leg. et det. P. Dužík;

6476: Podbeskydská pahorkatina, Čeladná, 4.VI.2004, 1 M ad., MB 4438 (dp, cr), leg. S. Chromčák, det. M. Bílková;

6478/6479: Jablunkovské mezihoří, Bukovec, 1.IX.1999, 1 ex., MB 3982 (cr), leg. J. Bojko, det. M. Szmaragowská;

?: k.ú.?, dat.?, 1 ex., MB 4583 (cr), leg.?, det. M. Szmaragowská;

vydra říční *Lutra lutra* (Linnaeus, 1758) – SO; VU

6176: Ostravská pánev, Orlová, Lazy, 8.X.2003, 1 M ad., MB 4427 (dp, cr), leg. J. Gabzdyl, det. A. Hájková;

6376: Podbeskydská pahorkatina, Raškovice, řeka Morávka, 8.IX.1998, 1 M juv., MB 3938 (dp, cr), leg. et det. S. Šeděnka; Podbeskydská pahorkatina, Kunčičky u Bašky, 29.VII.2015, 1 juv. ex., MB 4878 (dp), leg. V. Míček, det. K. Janová;

6378: Jablunkovská brázda, Hrádek ve Slezsku, Harcov, 16.VII.2003, 1 F ad., MB 4425 (cr), leg. et det. J. Szkandera;

6478: Jablunkovská brázda, Jablunkov, Žihla, 19.V.2001, 1 F ad., MB 4074 (dp, cr), leg. et det. J. Gazur;

liška obecná *Vulpes vulpes* (Linnaeus, 1758)

6478: Jablunkovské mezihoří, Mosty u Jablunkova, 17.VIII.2001, 1 F juv., MB 4101 (dp, cr), leg. et det. J. Szkandera;

?: k.ú.?, dat.?, 1 juv. ex., MB 4469 (cr), leg. et det. M. Szmaragowská; k.ú.?, dat.?, 1 ad. ex., MB 4751 (k), leg. K. Mašková, det. K. Janová; k.ú.?, dat.?, 1 ad. ex., MB 4754 (k), leg. K. Mašková, det. K. Janová;

psík mývalovitý *Nyctereutes procyonoides* (Gray, 1834)

6076: Ostravská pánev, Bohumín, Starý Bohumín, 21.X.2015, 1 F ad., MB 4852 (dp), leg. et det. I. Mrózek;

6378: Jablunkovská brázda, Bystřice nad Olší, 18.X.2004, 1 M ad., MB 4446 (dp, cr), leg. Polaček, det. M. Bílková;

vlk obecný *Canis lupus* Linnaeus, 1758 – KO; CR

6576: Hostýnsko-Vsetínská hornatina, Vsetínských vrchů, oblast kolem vrchu Vysoká, 1.IX.2004, 1 ex., MB 4497 (ot), leg. et det. D. Bartošová;

?: k.ú.?, dat.?, 1 ex., MB 3990 (dp, cr), leg.?, det. P. Džubera;

medvěd hnědý *Ursus arctos* Linnaeus, 1758 – KO; CR

6477/6478: Moravskoslezské Beskydy, Horní Lomná/Morávka, mezi vrchy Velký Polom a Slavič, 1.VI.2004, 1 ex., MB 4495 (ot), leg. et det. D. Bartošová;

rys ostrovid *Lynx lynx* Linnaeus, 1758 – SO; EN

6475: Moravskoslezské Beskydy, Čeladná, vrch Velká Stolová, 1.X.2003, 1 ex., MB 4496 (ot), leg. et det. D. Bartošová;

6476: Moravskoslezské Beskydy, Krásná, Řepčanka, 20.XI.2002, 1 F ad., MB 4396 (dp, ot), leg.?, det. D. Bartošová;

6576: Moravskoslezské Beskydy, Staré Hamry, 23.IV.2002, 1 M (2–3 roky), MB 4361 (dp, cr, ot), leg. et det. A. Mana;

kočka domácí *Felis silvestris catus* Linnaeus, 1758

4376: Podbeskydská pahorkatina, Baška, 19.X.2004, 1 F ad., MB 4460 (dp, cr), leg. et det. J. Polášek;

5852: Pražská plošina, Praha-Žáblice, XI/2012, 1 M ad., MB 4743 (dp), leg. et det. P. Adam;

SUDOKOPYTNÍCI (ARTIODACTYLA)

prase divoké *Sus scrofa* Linnaeus, 1758

6378: Jablunkovská brázda, Bystřice nad Olší, dat.?, 1 M juv., MB 3897 (dp), leg.?, det.?

6375: Podbeskydská pahorkatina, Lískovec u Frýdku-Místku, 3.IV.2010, 1 juv. ex., MB 4644 (dp), leg. et det. I. Mrózek;

6378: Slezské Beskydy, Nýdek, vrch Stožek, dat.?, 1 F ad., MB 3866 (dp), leg.?, det. M. Szmaragowská;

?: k.ú.?, dat.?, 1 ad. ex., MB 4748 (k), leg. K. Mašková, det. K. Janová;

prase domácí *Sus scrofa domesticus* Linnaeus, 1758

Z chovu: 24.VIII.2012, 1 subad. ex., MB 4756 (dp), leg. D. Pauliak, det. K. Janová; 23.VIII.2012, 1 juv. ex., MB 4768 (dp), leg. D. Pauliak, det. K. Janová; 23.VIII.2012, 1 juv. ex., MB 4873 (dp), leg. D. Pauliak, det. K. Janová; 23.VIII.2012, 1 juv. ex., MB 4874 (dp), leg. D. Pauliak, det. K. Janová; 23.VIII.2012, 1 juv. ex., MB 4875 (dp), leg. D. Pauliak, det. K. Janová;

srnec obecný *Capreolus capreolus* (Linnaeus, 1758)

6276: Ostravská pánev, Horní Datyně, 26.XII.2000, 1 M, MB 4073 (p), leg. et det. P. Džubera;

6376: Podbeskydská pahorkatina, Metylovice, 9.VII.2008, 1 juv. ex., MB 4640 (dp), leg. et det. M. Bílek;

6378/6478: Slezské Beskydy, Návsí u Jablunkova, Kostkov, 2.VI.2001, 1 F juv., MB 4099 (dp, cr), leg. et det. J. Gazur;

6477/6478: Moravskoslezské Beskydy, Lomná, 17.IX.1992, 1 M, MB 3864 (dp), leg?, det. M. Szmaragowská;

6478: Jablunkovská brázda, Jablunkov, dat.?, 1 M, MB 3867 (dp), leg. J. Červený, det.?.
Jablunkovská brázda, Jablunkov, Radvanov, II–III/2000, 1 F, MB 4062 (cr), leg. et det. M. Szmaragowská; Jablunkovské mezihoří, Mosty u Jablunkova, 26.VIII.2000, 1 M juv., MB 4068 (dp, cr), leg. J. Kufa, det. M. Szmaragowská;

6570: Moravská brána, Přerov, 27.VIII.2014, 1 juv. ex., MB 4871 (dp), leg. J. Chytil, det. K. Janová;

jelen lesní *Cervus elaphus* Linnaeus, 1758

?: Hrubý Jeseník, k.ú.?, dat.?, 1 M (1–2 roky), MB 4507 (cr, p), leg. M. Beňa, det.?.

sika *Cervus nippon* Temminck, 1838

5949: Křivoklátská vrchovina, Kladno, Lány, Lánská obora, XI/2011, 1 M ad., MB 4727 (dp), leg. et det. P. Adam;

daněk evropský *Dama dama* (Linnaeus, 1758)

6375: Podbeskydská pahorkatina, Hukvaldy, obora, 30.VIII.2007, 1 F ad., MB 4594 (dp), leg. et det. M. Koutný; Podbeskydská pahorkatina, Hukvaldy, obora, 4.IX.2007, 1 juv. ex., MB 4595 (dp), leg. et det. M. Koutný; Podbeskydská pahorkatina, Hukvaldy, obora, 5.I.2009, 1 M ad., MB 4619 (dp), leg. et det. M. Koutný;

?: Jižní Morava, dat.?, 1 M (1–2 roky), MB 4508 (cr, p), leg. M. Beňa, det.?.

muflon *Ovis aries musimon* Pallas, 1811

6375: Podbeskydská pahorkatina, Hukvaldy, obora, 19.XII.2000, 1 M ad., MB 4070 (dp), leg. et det. M. Koutný;

Podbeskydská pahorkatina, Hukvaldy, obora, 7.XII.2009, 1 F ad., MB 4641 (dp), leg. et det. M. Koutný;

Podbeskydská pahorkatina, Hukvaldy, obora, 6.XII.2009, 1 juv. ex., MB 4642 (dp), leg. et det. M. Koutný;

ovce domácí *Ovis orientalis aries* Linnaeus, 1758

Z chovu: dat.?, 1 M subad., MB 4561 (dp), leg. et det. M. Szmaragowská; dat.?, 1 M ad., MB 4574 (dp), leg.?, det.?.; dat.?, 1 F juv., MB 4584 (dp), leg.?, det.?.; dat.?, 1 M juv., MB 4585 (dp), leg.?, det.?.; 21.II.2009, 1 juv. ex., MB 4690 (dp), leg. et det. M. Bílková; 2015, 1 juv. ex., MB 4855 (dp), leg. et det. M. Szmaragowská;

koza domácí *Capra aegagrus hircus* Linnaeus, 1758

Z chovu: 12.IV.2013, 1 F ad., MB 4758 (dp), leg. et det. I. Mrózek; 15.V.2013, 1 F ad., MB 4760 (dp), leg. et det. P. Adam; 15.V.2013, 1 juv. ex., MB 4761 (dp), leg. et det. P. Adam.

ZÁVĚR

Tato práce prezentuje přírůstky savců do sbírek Muzea Beskyd Frýdek-Místek za posledních 20 let. Je zde zahrnuto celkem 160 ks savců ve 49 druzích (vč. forem), které do sbírky přibýly od vydání předchozího katalogu savců (PETŘÍK 1997) do současnosti. V této práci není zahrnuto několik málo kusů, které byly určeny pouze do rodu. Dvacet druhů savců je v této práci prezentováno poprvé – v předchozím katalogu F. Petříka nebyly zahrnuty proto, že se tehdy ve sbírce nacházely buď pouze nedostatečně popsané či determinované exempláře (kuna lesní, vydra říční, rys ostrovid, sika, daněk evropský a muflon), anebo tyto druhy nebyly ve sbírce zastoupeny vůbec (netopýr vousatý, n. severní, n. stromový, bobr evropský, svišť horský, křeček polní, psík mývalovitý, vlk obecný, domácí zvířata – morče, králík, kočka, prase, ovce a koza).

K nejcennějším přírůstkům sbírky z posledních 20 let patří preparáty zvláště chráněných druhů (SO, KO) – křeček polní, myšivka horská, bobr evropský, vydra říční, vlk obecný a rys ostrovid. Kromě divoce žijících zvířat sbírka obsahuje i několik druhů zvířat domácích. Zastoupeny jsou zde všechny naše řády – hmyzožravci, letouni, hlodavci, zajíci, šelmy i sudokopytníci. Prezentované sbírkové předměty mají podobu především dermoplastických preparátů a balků, v menší míře jsou zastoupeny také části koster (zejm. lebky), kožesiny či odlitky stop velkých šelem dokladující jejich pohyb na území Beskyd.

Položky pocházejí nejen ze sběrného území Muzea Beskyd Frýdek-Místek zahrnujícího okres Frýdek-Místek – z Moravskoslezských Beskyd, Podbeskydské pahorkatiny, Ostravské pánve, Jablunkovské brázdy, Jablunkovského mezihoří, Slezských Beskyd, ale několik exponátů pochází také z oblastí mimo okres Frýdek-Místek, např. z Moravské brány, Mikulovské vrchoviny nebo Kutnohorské plošiny.

Kompletní sbírka savců Muzea Beskyd Frýdek-Místek v současnosti čítá 1477 položek (inventárních čísel), které zahrnují 65 druhů a forem savců, jedná se tedy o poměrně obsáhlou kolekci využívanou jak k badatelským, tak ke vzdělávacím účelům.

LITERATURA

- ANDĚRA M. & GEISLER J. 2012: Savci České republiky: popis, rozšíření, ekologie, ochrana. Academia, Praha, 285 pp.
- ANONYMUS 2015: Poklady muzeí a galerie Moravskoslezského kraje. Moravskoslezský kraj, Ostrava, 90 pp.
- ČESKO 1992: Vyhláška 395/1992 Sb. ministerstva životního prostředí České republiky ze dne 11. června 1992, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/7698185c778da46fc125654b0044ddbc?OpenDocument>> [cit. 2.V.2017].
- ČESKO 2000: Zákon 122/2000 Sb. ze dne 7. dubna 2000, o ochraně sbírek muzejní povahy a změně některých dalších zákonů [online]. Dostupné z WWW: <http://www.emuzeum.cz/admin/files/zakon-c-122_2002-zmena-z-2013.pdf> [cit. 1.V.2017].
- DEMEK J. & MACKOVČIN P. (eds) 2006: Zeměpisný lexikon ČR: Hory a nížiny. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Brno, 582 pp.
- HÁJKOVÁ A. 1988: Sbírkový fond ochrany přírody a jeho nárůsty. Pobeskydí – zpravodaj Muzea Beskyd ve Frýdku-Místku, 1: 58–59.
- HANÁK F. & DŽUBERA P. 1998: Cizokrajní ptáci ve sbírkách Muzea Beskyd ve Frýdku-Místku. Zprávy MOS 56: 147–148.
- HANÁK F. 1999: Cizokrajní ptáci ve sbírkách Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Sborník Přírodovědného klubu v Uherském Hradišti, 4: 152–159.
- MUZEUM BESKYD 2017: Zoologie obratlovců [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.muzeumbeskyd.com/prirodovedny-usek/zoologie-obratlovcu/>> [cit. 16.V.2017].
- PETŘÍK F. 1971a: Sběrka loveckých trofejí Vlastivědného ústavu ve Frýdku-Místku. Pobeskydí – Metodický Zpravodaj Vlastivědného ústavu ve Frýdku-Místku, 1: 29–30.

- PETŘÍK F. 1971b: Sbírky a výzkumná činnost přírodovědného oddělení Vlastivědného ústavu ve Frýdku-Místku. Pobeskydí – Metodický Zpravodaj Vlastivědného ústavu ve Frýdku-Místku, (1971)1: 1–5.
- PETŘÍK F. 1972: Zpráva o činnosti zoologického referátu přírodovědného oddělení Vlastivědného ústavu ve Frýdku-Místku v roce 1971. Pobeskydí – Metodický Zpravodaj Vlastivědného ústavu ve Frýdku-Místku, (1972)1: 1–3.
- PETŘÍK F. 1976: Výsledky sbírkotvorné zoologické práce Vlastivědného ústavu ve Frýdku-Místku v letech 1967–1975. Pobeskydí – Metodický Zpravodaj Vlastivědného ústavu ve Frýdku-Místku, (1976): 19–21.
- PETŘÍK F. 1992: Muzejní sbírky a kvalita životního prostředí. Pobeskydí – Zpravodaj Muzea Beskyd ve Frýdku-Místku, (1992): 18.
- PETŘÍK F. 1997: Katalog sbírky savců (Mammalia) Muzea Beskyd ve Frýdku-Místku. Katalogy a soupisy sbírek Muzea Beskyd Frýdek-Místek, 33 pp.
- PLESNÍK J., HANZAL V. & BREJKOVÁ L. (eds) 2003: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. Příroda, Praha, 22, 184 pp.
- ROHÁČOVÁ M. 1992: Přírodovědné sbírky Muzea Beskyd. Pobeskydí – Zpravodaj Muzea Beskyd ve Frýdku-Místku, (1992): 16–17.
- ROHÁČOVÁ M. & ŽIDKOVÁ M. 2005: Katalog sbírky brouků IV. Coleoptera: Scarabaeoidea. Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Edice Katalogy a soupisy sbírek, svazek 10, 45 pp.
- UHLÍŘOVÁ J. 2000: Múzea a biodiverzita. Acta Environmentalica Universitatis Comenianae (Bratislava), 10: 131–136.
- ZIČHA O. 2017: BioLib – Biological Library [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.biolib.cz/>> [cit. 2.V.2017].
- ŽIDKOVÁ M. 2005: Mykologická sbírka Muzea Beskyd Frýdek-Místek: řád Aphyllophorales (nelupenaté). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní vědy), 15: 107–139.